

PATRIMONI MUNDIAL

Raiers i campaners busquen més projecció internacional a l'obtenir el segell de la Unesco

La Pobla de Segur ampliarà la festa l'any que ve i demanarà allotjar una trobada de diversos països el 2026 || Asseguren que aquest distintiu "ens fa universals i ens posa al nivell de grans festes"

Els raiers de la Pobla de Segur (esquerra) i els campaners d'Os de Balaguer (dreta) van celebrar ahir els respectius reconeixements de patrimoni immaterial.

X. RODRÍGUEZ / ACN

LLEIDA | Raiers i campaners creuen que el segell de patrimoni immaterial de la Unesco els ajudarà a tenir més projecció internacional. El president de l'Associació Cultural dels Raiers de la Noguera Pallaresa, Miquel Gordó, va explicar que "esperem" que sigui així, i el dels raiers de Coll de Nargó, Àlex Ferrer, va dir que "ens fa universals i ens posa al nivell de grans festes".

Gordó va avançar que la Pobla optarà a acollir el 2026 la trobada internacional de raiers, com ja va fer una dècada enrere. El president d'honor de l'Associació Internacional de Raiers, Àngel Portet, va assenyalar que el reconeixement també pot afavorir el desenvolupament d'iniciatives de turisme sostenible relacionades amb l'antic ofici del transport de fusta pel riu. Per la seua part, el president de la Confraria de Campaners i Carillonistes de Catalunya, Ramon Gené, va assenyalar que el distintiu als tocs manuals de campana és una "oportunitat" per organitzar trobades acadèmiques i divulgatives i va apuntar a col·laboracions amb països com Andorra, Itàlia o França.

La Pobla de Segur va celebrar ahir l'obtenció del segell de patrimoni immaterial per als raiers amb un acte emotiu a l'hangar de l'estació de trens, que s'està reformant perquè aculli el nou Espai Raier a partir de Setmana Santa. La jornada va comptar amb la participació telemàtica del president de l'Associació Internacional de

Raiers, Frank Thiel, que va destacar la importància d'aquest reconeixement.

L'alcalde, Marc Baró, va avançar que de cara a l'any que ve "intentarem fer la festa més gran", com ja va avançar SEGRE. En aquest sentit, Gordó va recordar que el 2023 es "plantegen ampliar" la festa a un públic jove i més famili-

ar perquè els infants coneguin des de petits la tradició dels raiers. Així doncs, es millorarà el programa per celebrar més actes. Si aquest format funciona, l'entitat va obrir la porta a ampliar un dia la festa i fer que comenci dijous a la tarda en lloc de divendres.

Avui serà el torn dels raiers de Coll de Nargó, que inaugu-

raran un nou monument dedicat a aquest antic ofici. Mentre que a la Pobla aquesta festa es manté en el primer cap de setmana de juliol, en aquest municipi de l'Alt Urgell s'han vist obligats a canviar-la de data per la sequera i el baix cabal del riu Segre.

Així doncs, l'any que ve se celebraran a la primavera en lloc de l'agost. Les celebracions pels nous segells de la Unesco també van arribar a Os de Balaguer, amb una llarga tradició campanera. En aquesta localitat de la Noguera, els joves van fer sonar les campanes i també van repicar les de la Seu Vella de Lleida i a les Borges Blanques i Algerri.

L'alcaldesa d'Os de Balaguer, Estefania Rufach, va explicar que el segell de patrimoni immaterial per als tocs manuals és un "reconeixement a tot el món campaner". Les celebracions per aquest reconeixement es traslladaran avui a Cervera. La capital de la Segarra acollirà una conferència i també hi haurà portes obertes al campanar. Sonarà un toc del temps, que s'utilitzava per tal de foragitar les tempestes. La jornada coincideix amb el dia de Santa Bàrbara, patrona dels campaners.

Les campanes de la Seu Vella de Lleida també van sonar per commemorar el segell de la Unesco.

JOSEP MARIA CURRIÀ / IGNASI ARQUE

EMERGÈNCIES BALANÇOS

Més de cent sortides per focs en xemeneies aquest any a Lleida

Els Bombers han extingit un total de 115 incendis fins aquesta setmana || Recomanen una neteja anual i instal·lar detectors de fum com a prevenció

L. GARCÍA

LLEIDA | Amb l'arribada del fred i que es dona més ús als diferents sistemes de calefacció, augmenten les actuacions dels Bombers de la Generalitat per incendis en habitatges. Bona part d'aquests són provocats per focs en xemeneies. De fet, fins a principis d'aquesta setmana, s'havien comptabilitzat un total de 115 actuacions per incendis d'aquest tipus aquest any a les comarques lleidatanes, a les quals caldria sumar les que s'han dut a terme en els últims dies, amb avisos en municipis com Alpicat, el Pont de Suert, Solsona i Juneda.

Per comarques, destaquen el Segrià, amb setze actuacions; el Pallars Jussà, amb dotze; l'Alt Urgell i la Val d'Aran, amb onze cada una, i el Pallars Sobirà i la Noguera, amb nou actuacions cada una. En tot l'any passat, es van registrar 135 incendis de xemeneies a les comarques lleidatanes, un 14 per cent més que l'any 2020 i un 10,6 per cent més que el 2019. En el conjunt de Catalunya, fins al mes de novembre s'han fet 694 serveis per incendis en xemeneies.

Motius

El responsable de Prevenció dels Bombers de la Generalitat, el subinspector Carles Noguera, explica a SEGRE que ara comencen a tenir més incen-

Pràctiques dels Bombers de Sort en focs en teulades de fusta.

MÉS INCENDIS

L'any passat, els focs en xemeneies van augmentar un 14% respecte al 2020 a les comarques lleidatanes

dis d'aquest tipus davant de la baixada de les temperatures i que els focs en xemeneies representen prop de dos de cada deu incendis en edificis. Entre les causes, assenyala que al tub de la xemeneia es pot acumular brutícia si s'utilitza fusta amb

molta resina, com la de pi, i en cas d'incendi, si el tub està en contacte amb algun element combustible, com una biga de fusta o l'aïllament de la teulada, això pot provocar que el foc es propagui. Com a mesures de precaució, assegura que és necessari fer una neteja anual de la xemeneia, utilitzar fustes que no siguin resinoses, no cremar res que no sigui llenya i no posar elements a prop del foc com roba. Noguera també aconsella instal·lar un detector de fums. "Té un cost de 15 a 20 euros i és un mecanisme eficaç", destaca.

LES CLAUS

Mesures de prevenció

■ Una neteja anual de la xemeneia com a mínim, sobretot del tub, on s'acumulen més residus, i no utilitzar fusta tractada o resinosa que pot acumular sucge, són alguns dels consells dels Bombers. També insten a assegurar-se que el foc està apagat abans d'anar a dormir i disposar d'una bona ventilació per evitar que s'acumulin gasos tòxics. Demanen que s'allunyi la llenya del foc, així com qualsevol material inflamable, com pot ser la roba, que tampoc s'ha de posar a prop d'estufes.

Detector de fums

■ És una altra de les recomanacions que donen els Bombers, que assenyalen que és un dispositiu econòmic, amb un cost d'entre 15 i 20 euros, que no necessita instal·lació. Una altra mesura és comptar amb un extintor.

Pràctiques

■ En les últimes setmanes, els Bombers dels parcs de zones de muntanya ja han dut a terme diferents pràctiques d'incendis en xemeneies, sobretot en construccions amb teulades de fusta.

EMERGÈNCIES

Imatge del rescat.

Rescaten un excursionista a la Vall de Boí

LA VALL DE BOÍ | Un excursionista accidentat a la Vall de Boí va ser rescatat ahir al migdia pel Grup d'Actuacions Especials dels Bombers de la Generalitat.

L'avis d'emergència es va rebre a les 15.05 hores. L'accident va tenir lloc entre el barranc de Malavesina i la presa de Cavallers. Malgrat la boira, va poder activar-se un helicòpter que va localitzar el ferit amb un tall al peu. Després d'una primera atenció sanitària, els efectius del GRAE el van traslladar fins a Barruera, on el van transferir a l'ambulància del SEM que finalment el va traslladar a un centre mèdic.

ACCIDENTS

Un cotxe impacta contra un fanal a Coll de Nargó

COLL DE NARGÓ | Un vehicle va xocar ahir al matí contra un fanal a la localitat de Coll de Nargó. Segons van informar els Bombers de la Generalitat, l'accident es va produir quan faltaven pocs minuts per a dos quarts d'una del migdia a l'altura del quilòmetre 156 de la carretera C-14. El sinistre no va provocar ferits, segons van apuntar els Bombers.

TRÀNSIT SINISTRALITAT

Tres ferits en un xoc entre cinc vehicles a l'A-2 a Bell-lloc d'Urgell

Va estar tallada una hora en sentit Barcelona

REDACCIÓ

BELL-LLOC D'URGELL | Tres persones van resultar ferides divendres a la nit en un accident amb cinc vehicles implicats a l'A-2, al seu pas pel terme municipal de Bell-lloc d'Urgell. Els serveis d'emergència van rebre l'avis poc després de les nou de la nit quan, per causes que es desconeixen, es va produir un xoc a l'altura del quilòmetre 479. Com a conseqüència de l'impacte, tres persones van resultar ferides de caràcter lleu, segons van apuntar els Bombers de la Generalitat, que van desplaçar fins al lloc dos dotacions. També van anar-hi efectius dels Mossos d'Esquadra, que van ajudar a regular el trànsit. Segons el

Servei Català de Trànsit, la via en sentit Barcelona va estar tallada durant una hora, la qual cosa va provocar retencions. Es dona la circumstància que divendres a la matinada també es va produir un accident que va obligar a tallar durant unes deu hores un carril de l'autovia A-2 a Bellpuig. Malgrat l'aparatós accident que va tenir lloc al quilòmetre 499, en el qual va

PONT

L'operació sortida pel pont de la Puríssima no va generar retencions importants a Lleida

Imatge de l'accident a l'A-2 a Bellpuig divendres a la matinada.

bolcar un camió, no es van registrar ferits.

Operació sortida

Els Mossos d'Esquadra i Trànsit han posat en marxa un operatiu especial de circulació amb motiu del pont llarg de la Puríssima, que encadena una setmana de festius fins a l'11 de desembre. Encara que a les comarques lleidatanes no es

van registrar ahir congestions destacades per l'operació sortida, un accident d'un camió que transportava taronges i que va bolcar de matinada a l'AP-7 a Sant Celoni va arribar a generar fins a quinze quilòmetres de cues. També el departament de Mobilitat d'Andorra va registrar puntualment ahir trànsit dens a la carretera N-145 per entrar al Principat.

FOC

Ferit a l'incendiar-se el seu habitatge a Alcampell

ALCAMPPELL | Efectius del parc de bombers de Barbastre i Benavarrí van sufocar ahir un incendi iniciat a les 16.00 hores en un habitatge a Alcampell. L'únic ocupant va ser atès per inhalació de fum. El foc va començar a la primera planta i es va estendre fins a la segona, cosa que va provocar el col·lapse de la coberta, formada per bigues de fusta, van informar fonts d'Emergències.

TREMP

Ajuntament..... 973 65 00 05
CAP Urgències..... 973 65 28 28
Hospital Comarcal del Pallars . 973 65 22 55

Creu Roja..... 973 65 10 00
Servei d'ambulàncies..... 904 10 81 08
Farmàcies .....Martínez . 973 65 00 32
..... Artigues . 973 65 01 38
Correos..... 973 65 03 09
Inem..... 973 65 07 65
Bombers..... 973 65 08 80
Urgències Mossos..... 112
Mossos d'Esquadra..... 973 65 88 00

SORT

Ajuntament..... 973 62 00 10
Creu Roja..... 973 62 01 64
Servei d'ambulàncies..... 904 10 71 07
Farmàcia ..... T. Mallorqués . 973 62 00 65
Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat 973 62 08 04
Correos..... 973 62 02 41
Escola de Piragüisme..... 973 62 07 75

Jutjat de Pau..... 973 62 00 64
Bombers..... 973 62 00 80
Mossos d'Esquadra..... 973 65 88 85
EL PONT DE SUERT
Ajuntament..... 973 69 00 05
CAP..... 973 69 11 59
Creu Roja..... 649 80 53 05
Servei d'ambulàncies..... 902 45 09 02
Jutjat de Pau..... 973 69 00 77

Oficina turisme..... 973 69 06 40
Farmàcia Aguilà Borràs 973 69 01 08
Correos..... 973 69 03 05
C. de Recursos Pedagògics..... 973 69 03 43
Serv. d'Extensió Agrària..... 973 69 00 40
Societat de Pescadors 973 69 05 15
Bombers..... 973 69 00 80

MUNICIPIS TURISME

Habilitaran 13 km de ruta cicloturista entre Balaguer i la Pobla el 2023

Per completar el trajecte de la via dels Llacs entre Lleida ciutat i el Pallars Jussà

M.MOLINA

La conselleria de Territori ha licitat les obres d'uns 13 quilòmetres de ruta cicloturista entre Balaguer i la Pobla de Segur. La major part, uns 12 quilòmetres, correspondrà a treballs per habilitar aquesta via entre Balaguer i Sant Llorenç de Montgai. La resta suposa al voltant d'un quilòmetre, però comportarà construir passos subterranis sota la carretera C-13 i la línia del tren de la Pobla, així com eixamplar ponts amb un carril addicional entre Cellers i Salàs de Pallars, un tram actualment en execució.

Els treballs començaran el segon trimestre del 2023 i hauran d'acabar a finals del mateix any. Suposaran avançar en la construcció de l'itinerari que comença a Lleida i finalitza a la Pobla de Segur.

Orografia rociosa

Una vegada completa, la ruta comptarà amb cent set quilòmetres de longitud, dels quals vuitanta són aptes per anar amb bicicleta i els vint-i-set restants, entre Sant Llorenç de Montgai i Cellers, es combinaran amb el tren de la

MARIA MOLINA

La ruta discorre a prop de l'embassament de Cellers, al Jussà.

Pobla, ja que l'orografia rociosa del trajecte no permet habilitar-hi camins.

Entre Balaguer i Sant Llorenç la ruta compta amb 12,5 quilòmetres i la inversió prevista és d'1,3 milions d'euros. Transcorrerà per camins existents entre la capital de la comarca i els voltants de la presa de Sant Llorenç de Montgai.

En aquest entorn es crearan i milloraran camins existents per permetre el pas de bicicletes per la passarel·la de coronació de l'embassament, actualment habilitada per a vianants. Pel que fa al tram que suposa passos subterranis i modificar ponts entre Cellers i Salàs, el pressupost és d'un milió d'euros més.

Complement al trajecte amb tren i dins d'itineraris de llarg recorregut

El traçat de la Ruta dels Llacs transcorre per les comarques del Segrià, la Noguera i el Pallars Jussà, de forma paral·lela i complementària a la línia fèrria de la Pobla de FGC en un entorn de gran valor paisatgístic. Els trams entre Lleida i Balaguer i de Salàs a la Pobla ja compten amb itineraris per a ciclistes. Han estat senyalitzats i estan en servei des del 2019 amb un total de 43 quilòmetres. Ara Territori impulsa el tram per a ciclistes de Balaguer a Sant Llorenç de Montgai i de Cellers a Salàs de Pallars. El projecte s'emmarca en l'Estratègia Catalana de la Bicicleta 2025 per afavorir ús de la bici com a element turístic, de lleure i esportiu. La de la Pobla s'inclou en el marc de la xarxa catalana de rutes cicloturístiques de llarg recorregut.

EQUIPAMENTS

La Vall de Boí invertirà més d'un milió en un pavelló

La Vall de Boí | L'ajuntament de la Vall de Boí ha licitat la construcció d'un pavelló polivalent que es construirà a Barruera. La inversió total és de 1.159.679 euros i les empreses interessades tenen fins al pròxim dia 20 per presentar-hi ofertes. El termini d'execució de les obres és de gairebé un any. Segons va assenyalar l'alcaldessa, Sònia Bruguera, serà a prop del col·legi i servirà per acollir tant competicions esportives com altres activitats, ja que al municipi no hi ha instal·lacions d'aquest tipus. La intenció és començar les obres a primers d'any i anar executant-les per fases.

D'altra banda, l'ajuntament ha procedit a renovar el sistema de tractament i potabilització d'aigua de boca als nuclis de Coll, Barruera, Erill la Vall, Boí i Taüll.

Segons va informar fonts municipals, era convenient readaptar tots els sistemes de desinfecció per minimitzar la possibilitat de contagis. Així mateix, s'han revisat els sistemes de cloració de les piscines municipals de Barruera i Boí.

PATRIMONI RECUPERACIÓ

J.A.T.

La font de Viu de Llevata que s'ha restaurat.

El Pont restaura la centenària font de Viu de Llevata

EL PONT DE SUERT | L'ajuntament del Pont de Suert ha restaurat la centenària font de Viu de Llevata, de la qual s'havien després diverses pedres. Segons va assenyalar l'alcaldede, Josep Antoni Troguet, la brigada municipal ha portat a terme

reparacions i ha assegurat totes les pedres de la font, on també hi ha els antics safarejos de roba. Troguet va indicar que data del 1875 i que es tracta d'un dels elements del patrimoni històric més importants d'aquest nucli.

RAMADERIA TRANSHUMÀNCIA

EDGAR ALDANA

Uns cinquanta cavalls creuen Rialp en transhumància

RIALP | Uns 50 cavalls van creuar Rialp divendres en transhumància. El propietari, Llàtzer Moreno, va explicar que el recorregut acabarà avui a En-

viny, on estaran fins a l'abril. El trajecte va començar al setembre a la muntanya de Sant Joan de l'Erm i els cavalls han pasturat a Romadriu i Monte-

nartró. Moreno va assegurar que a Romadriu es van estimar tres cavalls i se'n van perdre tres més, cosa que va atribuir a la presència de l'os.

AGRICULTURA ANÀLISI

Només tres de cada deu explotacions agràries de Lleida tenen al davant una dona

En total representen 5.571, mentre que unes altres 13.279 tenen un home com a màxim responsable || Una mica més de tres mil negocis agraris a la demarcació són "explotacions prioritàries"

REDACCIÓ

LLEIDA | Les dones representen la meitat de la societat, però encara queda molt per recórrer per estar en igualtat de condicions en molts aspectes que els homes i el camp no n'és cap excepció. Tot just una de cada tres explotacions que està liderada per una persona física a Lleida té al capdavant una dona, segons l'últim informe que acaba de fer públic la conselleria d'Acció Climàtica.

En concret, té comptabilitzades 21.936 explotacions a la demarcació de les quals un 14%, fins a un total de 3.086, estan dirigides per una persona jurídica, és a dir, per una societat. Les 18.850 restants tenen una persona física com a líder. Poc més del 70% (13.279) tenen com a figura visible un home i un 29,55%, fins a 5.571, compten amb una dona com a màxima responsable. Per territoris, l'índex més baix és a la Val d'Aran, però s'ha de tenir en compte que correspon a una zona amb tot just 19 explotacions registrades, 16 en mans d'homes, dos en dones i una amb una societat al capdavant.

La comarca amb més explotacions amb dones al capdavant és el Segrià, amb 1.129, que suposen el 25,61% de les que compten amb una persona física com a líder, però és el Pallars Jussà la que presenta la taxa més eleva-

Una agricultora condueix el tractor en una explotació agrícola.

da amb un 34,45%, amb 226 en mans de dones i 430 d'homes.

Per comarques

A la resta de les comarques les explotacions en mans de dones són les següents: 10 a l'Alta Ribagorça, que suposen un 29,41%; 75 a l'Alt Urgell (24,91%); 821 a les Garrigues, (29,75%); 1.014 a la Noguera (31,67%); 721 al Pla d'Urgell

(31,53%); 36 al Pallars Sobirà (26,27%); 584 a la Segarra (30,52%); 164 al Solsonès (29,18%), i 789 a l'Urgell (30,62%). Un altre dels aspectes que analitza l'informe és el volum de les designades com a explotacions prioritàries, una catalogació que permet accedir a beneficis fiscals i un tracte preferent en la concessió d'ajuts, la contractació d'assegurances

i l'accés a activitats formatives, entre altres aspectes. Per aconseguir la catalogació, per exemple, en cas de tenir una persona física com a màxim responsable, ha de ser un agricultor professional. És a dir, que la meitat de la seua renda es lligui a l'activitat agrària. En el cas de la demarcació de Lleida són 6.174 les que tenen aquesta definició, el 28,60% del total.

La meitat dels nous nous al camp són emprenedores

■ El relleu generacional i la incorporació de joves al camp ha estat un dels aspectes analitzats aquesta setmana en una jornada organitzada per AgroBank a la Llotja de Lleida. Una trobada en què la Generalitat ha explicat que les dones sí que representen la meitat dels nous nous a l'activitat agrària. El 1992, el 90% dels joves que s'incorporaven al camp eren fills de pagesos. Avui suposen un 70%. El 30% restant són els que Josep Dadón, responsable de desenvolupament rural d'Acció Climàtica, qualifica com a nous nous. En aquest col·lectiu, la meitat de les incorporacions són dones. A més, destaca que es tracta de personalitats "transformadores" amb els seus projectes empresarials agraris. És un perfil que se sol donar, segons les seues dades, al Pirineu i al conjunt de Girona.

ECONOMISTA

LAURA RAVÉS
DEL DRET I DEL RAVÉS

Fill, el que vulguis menys banquer

"FILL, QUAN siguis gran, banquer!" El somni de la generació baby boomer (els nascuts entre el 1946 i el 1964) era que els seus fills fossin funcionaris o banquers. Per a la generació de la postguerra, la seguretat era la prioritat a l'hora de pensar en el futur dels seus descendents. Quants d'ells no van haver d'immigrar per treballar a la Seat o cap a Alemanya i deixar la família aquí? I què era més segur que el sector bancari o el funcionariat?

Després de la crisi financera del 2008 i de la digitalització i la covid, el discurs ha canviat. La banca espanyola és la que ha

sofert una major reestructuració d'Europa i ha deixat un reguitzell de conseqüències: milers de treballadors fora (en forma d'acomiadaments, prejubilacions i baixes incentivades), prop d'un 50% d'oficines menys, consumidors empenyats i una reputació malparada.

Com hem arribat fins aquí? La baixada dels tipus d'interès i la digitalització dels serveis financers segur que ens ajuden a entendre aquest declivi. Quants de vosaltres, nascuts diguem a partir del 1964, us adreceu a les vostres oficines per fer qualsevol tràmit? I ja no em refereixo a ara, que és quasi missió impos-

sible que t'atenguin, sinó des de fa uns quants anys?

De fet, la banca espanyola, segons l'informe de Digital Banking Maturity del 2020, és la segona millor digitalitzada del món, només superada per la de Turquia. En reducció de costos sembla que tenim un excel·lent, però en experiència client un suspès amb tota regla. La despersonalització guanya terreny al mateix temps que la desafecció. No s'ha aprofitat els avantatges de la digitalització per donar un millor servei i una atenció més personalitzada.

Mai hi havia hagut tants clients empenyats, sigui per

experiència pròpia, dels vostres veïns o dels que llegiu, i veureu que hem arribat a un punt escandalós. Encara més si ens fixem en la gent gran, menys destres a nivell tecnològic. A finals de gener, en Carlos San Juan, de 78 anys, endegava una campanya amb el títol "Soc gran, no idiota" per exigir un tracte més humà als bancs mentre la Nadia Calviño exigia un pla perquè la gent gran no quedés exclosa dels serveis financers.

Si el banquer era com el metge, confiança plena amb el que ens proposava, ara, ulls ben oberts, perquè la sensació és que si abaixem la guàrdia ens hauran endossat una torradora o un cotxe quan només volíem posar al dia la llibreta. No pas

per gust, ja que els que encara són treballadors del sector han viscut dies millors i els que surten amb els ajustos sovint es troben amb un "i ara què?" angoixant.

Encara ens queda molt per veure d'aquesta revolució. És ben possible que el nostre banc del futur (no tan llunyà) no es digui Santander, ni CaixaBank, ni Sabadell sinó Google, Amazon, Facebook i Apple, coneguts com el grup GAFAM per les seves inicials. Els GAFAM són nadius digitals, des de l'inici han posat el focus en l'experiència del client, tenen milions d'usuaris, altíssimes cotitzacions a borsa i moltíssima liquiditat.

El que sí que està clar és que aquest futur serà digital.